

Hyvä odottava äiti!

Olet tullut sairaalaamme seurantaan ja hoitoon raskauskolestaasiin liittyvien oireiden vuoksi. Voit tutustua sairauteesi ja sen hoitoon lukemalla tämän ohjeen. Voit myös kysellä henkilökunnaltamme asioista lisää.

Yleistä

Raskauskolestaasista käytetään myös nimiä hepatogestoosi ja raskaushepatoosi. Raskauskolestaasilla tarkoitetaan maksan aineenvaihduntahäiriöitä raskauden aikana. Tavallisesti raskauskolestaasi alkaa oirehtia 30 – 36 raskausviikolla.

Syy raskauskolestaasiin on tuntematon. Suomessa raskauskolestaasia esiintyy synnyttäjistä noin 1 %:lla ja tauti uusii seuraavissa raskauksissa noin 50 %:sti.

Äidille raskauskolestaasi on vaaraton, mutta sikiöllä on noin 1 %:n kohdunsisäisen kuoleman riski, joka liittyy taudin vaikeimpiin sairaalassa hoidettaviin muotoihin. Synnytyksen jälkeen kutina helpottaa muutamassa päivässä ja maksa-arvot normalisoituvat 7-10 päivässä.

Oireet

1. Kutina on usein ainoa oire ja se jatkuu raskauden loppuun asti. Iho voi olla kutiava kauttaaltaan, mutta yleensä kutina on voimakkainta vatsalla, kämmenissä ja jalkapohjissa.
2. Diagnoosi perustuu oireisiin ja veren sappihappoarvojen sekä maksaentsyymien kohoamiseen.
3. Ihon keltaisuutta esiintyy harvoin (noin 2 – 5 %) ja se on yleensä lievää.

Seuranta

Raskauskolestaasin seuranta tapahtuu aina yksilöllisesti. Osastohoito aloitetaan, jos sappihappoarvot ovat korkeat. Lievissä tapauksissa riittää usein äitiyspoliklinikkaseuranta. Sappihappo- ja maksaentsyymiarvoja verestä seurataan osastohoidossa 1 – 2 kertaa viikossa. Äidin vointia tarkkaillaan kyselemällä kutinasta, sen esiintymispaikoista ja yleisesti oireista, jotka odottava äiti kokee normaalista poikkeaviksi. Sikiön vointia seurataan sydämen toimintaa rekisteröivällä kardiokografialla (KTG) ja sikiön liikkeiden seurannalla.

Hoito

Lievissä tapauksissa riittää kutinaoireiden lievitys antihistamiinilla.

Mikäli sappihappoarvot ovat kohonneet, aloitetaan usein ursodeoksikoolihappo (*Adursal*) lääkytys. Synnytyksen ajoittamisessa huomioidaan sappihappotasoa, kutinan voimakkuus ja kohdun suun kypsyys.

Hoidon tavoitteet

Hoidossa tärkeätä on raskauskolestaasin varhainen toteaminen — tästä syystä odottavilta äideiltä kysytään neuvolassa ihon kutiamisesta. Neuvolan aloitteesta määritetään herkästi sappihappo- ja maksaentsyymikokeet verestä, joiden perusteella äiti lähetetään äitiyspoliklinikalle. Sairaalahoidon tavoitteena on äidin oireiston pahenemisen estäminen sekä lapsen voinnin seuranta.